

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Schossberger Lajos

Idő

"1928"

Személy

Szerző:

Cím: Egy régi pesti gavallér halála

Forrás:

Ujság

Bp

(Hely)

1928. 3. 13.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Ol.)

Közp. nyomt. XX. cs. 2

Egy régi pesti gavallér halála

Tornyai Schossberger Lajos báró hatvanhétéves korában vasárnap reggel meghalt. A magyar gazdasági életnek volt számottevő alakja, de nevét valóban közismertté fiatal korában tette, amikor a társaséletben is szerepelt.

A régi, eltűnt Pestnek volt sokat szerepelt és minden lépésében számon tartott alakja, Személye a főváros társadalmában az előkelőségek sorában helyet kérő osztálynak volt a típusa. Az elmúlt század nyolcvanas-kilencvenes éveiben, amikor az egyesített Pest és Buda a patriarchális kisvárosi millióból a világvárosok mintájára nekilendült a fejlődésnek, páratlanul meleg, pezsgő, nagy társadalmi élet fejlődött ki. Ebben az időben már nem egyedül Bécs volt az ország arisztokratáinak, előkelőinek és gazdagjainak tartózkodási helye, hanem Pest is tudott olyan attrakciókkal szolgálni, amely az aranyifjuság kedvét, szenvedélyeit, mulatnivágását kielégítette. Voltak színházak és mulatók, voltak körülrajongott, divatos szépek, eseményszámba mentek a futtatások és Budapestre érkezett a kontinens szórakozóhelyeit favorizáló nemzetközi arisztokrácia minden számottevő tagja. Ennek az időszaknak a boldog gondtalanságában az előkelő fiatalok a Király-utcában berendezett café-chantantokban olyan mulatságokat rendeztek, hogy azok híre elcsalta korának legnagyobb gavallérját, a walesi herceget, aki VII. Edward néven Nagybritannia és dominiumai uralkodója lett. Őt is elkápráztatta a magyarok mulatni tudásának varázsa és hódolt azoknak a mesés szépségű — most már elfeledett — hölgyeknek, akiknek a lába előtt hevert a monarchia arisztokráciájának minden ifja.

Ebben az időszakban, a vállalkozás, építés, alkotás és ezzel párhuzamosan a költekezés, mulatozás és világvárosi módra való nagyuri

élet és pompa kifejtésének korszakában a történelmi osztályok fiai mellé igyekezett állani, fényben és csillogásban versenyezni, a polgári osztály meggazdagodott családjainak fiatalasága. Ez a nemzedék már nagy vagyonok adta környezetben nőtt fel, de kispolgári milliőt látott maga körül. Az ifjuság e részének rendelkezésére állott mindaz, ami az arisztokraták életét fényesebbé teszi a polgári halandóknál. A vagyon szerző, dinasztiai alapító nagykapitalisták fiai már nem elégedtek meg azzal, hogy apjuk bankjaiban, irodáiban, üzleteiben folytassák elődeik munkásságát, hanem az élet gyönyörűségeiből azonképen akarták kivenni részüket, amint azt a felső tizezer gyermekei tették.

A történelmi neveket viselő ifjak mellé szedődtek oda a Wahrmannok, Egyedyek, Krausz Lajos és a most meghalt Schossberger Lajos is. Nekik is módjuk volt ahhoz, hogy arisztokraták életét éljék. Ők is beutazták a világot, voltak az év elején a Rivierán, megjelentek a versenyeken Longchampsban és Epsomban, megfordultak koruk divatos fürdőhelyein és megtanulták a vívőrök életmódját Párisban és Egyiptomban, Itáliában és Svájcban, tudták a társaságok szokásairól és hódoltak világszerte ünnepeket művésznőknek. Ez a fiatalok szülőföldjén is élni és érvényesülni akart.

Schossberger Lajos, ismert figurája lett Pest életének, volt páholya a színházakban, törzsasztala a mulatókban, istállója a versenyen és fogata, amely a Stefánia-uti korzónak egyik fényessége volt. Futtatott, mint mánások, színei úgy izgatták a pesti lóversenyter látogatóit, akár a Károlyiakéi. Lovai közül a legemlékezetesebb *Kapus*. Ez a Schossberger-ló a Szent István-díjat is megnyerte egyszer, ami persze izgalmas, nagy eseménye volt az akkori turflátogatóknak.

A háború kitörése után a Schossberger név

csak üzleti téren szerepelt. A magyar ipar kifejlésében és nagyranövelésében volt a cégnek szerepe. A selypi cukorgyár megalapítása a Schossberger névhez fűződik és ezzel kapcsolatosan óriási kiterjedésű területek ipari növények termesztésére való felhasználása is. A háború után, a szanalás időpontjától kezdve, a Schossberger cég két különösen nagy üzleti tranzakciót hajtott végre. Az egyik, hogy külföldi összeköttetései révén vagy háromszázötvenmilliárd korona kölcsönt szerzett az ország közgazdasága részére. Ezek az üzletek nem váltották be a hozzájuk fűzött reménységeket és a Schossberger cég csakhamar fel is hagyott a banküzletekkel. A másik nagyarányú üzlet a tőzsdén zajlott le. Az ország pénzügyeinek szanalása után a tőzsdén a kontremin lett urrá és egész sereg iparvállalat értékeit nyomta le. Ismert fezőrök a Schossberger cég érdekeltségébe tartozó szalámigyár részvényeire vetették magukat. A kontremin minden mennyiségben kínálta eladásra a részvényeket és szállíthatta is a paketteket, mert a gyár egyik érdekeltsége kölcsönképen rendelkezésre bocsátotta a papírokat. Amikor azután legjavában folyt a tranzakció, visszakérte a kölcsön adott részvényeket és ezzel teljességgel tönkrezuzta a kontreminőket. Ebben a csatában a pesti tőzsde számos egyideig volt nagysága lelte hősi halálát.

Schossberger Lajos halálával a magyar gazdasági élet sokat veszít. Elmulása szomorúság azoknak is, akik emlékeikben ápolják az elmúlt boldog idők gyönyörűségeit és azoknak az embereknek cselekvéseit, akik ezeknek az időknél aktív szereplői voltak.